

Informace ze zdravotnictví Ústeckého kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ústí nad Labem
10. 8. 2007

6

Tuberkulóza a respirační nemoci - činnost oboru v Ústeckém kraji v roce 2006

*Tuberculosis and Diseases of the Respiratory System - Activity in Branch in the
Ústecký region in 2006*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí v Ústeckém kraji v roce 2006 obsahuje údaje o ambulantní péči v členění podle druhu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy. Je doplněna také základními ukazateli lůžkové péče v nemocnicích a léčebnách TBC a respiračních nemocí.

Summary

Information on health service activity in the branch of tuberculosis and diseases of the respiratory system in the Ústecký region in 2006 contains data about out-patient care by type of establishment and by districts of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses. It is supplemented by basic indicators on in-patient care in hospitals and institutes for TB and respiratory diseases.

Podkladem pro zpracování dat o činnosti oboru tuberkulózy a respiračních nemocí (dále jen TRN) jsou roční výkazy o činnosti zdravotnických zařízení A (MZ) 1-01, které vyplňuje každé ambulantní oddělení nebo pracoviště oboru TRN ve všech zdravotnických zařízeních v rámci každoročně vyhlášeného Programu statistických zjišťování v České republice. Pro úplnost jsou údaje doplněny také základními informacemi o lůžkové péči z výkazu L (MZ) 1-02 o lůžkovém fondu a jeho využití. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz, kde jsou též umístěny edice IZK o činnosti oboru z předchozích let.

Na mapce je znázorněno rozložení zdravotnických zařízení poskytujících ambulantní i lůžkovou péči k 31. 12. 2006. Jsou zde zahrnuta i dvě odloučená pracoviště. Naopak pracoviště, které ukončilo během roku činnost zde, na rozdíl od údajů uvedených v první tabulce, zahrnuto není.

Ambulantní péči v oboru TRN zajišťovalo v kraji, stejně jako v minulém roce, 29 zdravotnických zařízení, ve kterých pracovalo 28,04 lékařů a 48,58 ZPBD (v přepočteném počtu, včetně smluvních). V přepočtu na 100 tisíc obyvatel bylo v kraji 3,4 lékařů (ČR 3,3), na jedno lékařské místo tohoto oboru připadlo přes 29 tisíc obyvatel. V ordinacích TRN bylo provedeno více než 178 tisíc ošetření - vyšetření (dále jen ošetření), přičemž jeden lékař provedl v průměru 6 349 ošetření (ČR 6 162).

Proti tuberkulóze bylo v kraji očkováno téměř 6 200 osob. Nejpočetnější skupinou očkovaných byly děti ve věku 11 let (84 %).

Největší objem péče byl, stejně jako v minulých letech, věnován dispenzarizovaným osobám. V roce 2006 bylo pod stálým lékařským dohledem přes 46 tisíc osob. V přepočtu na 10 tisíc obyvatel byl celkový počet dispenzarizovaných v kraji o 7 % vyšší než v ČR. Více než polovina pacientů byla dispenzarizována pro chronickou obstrukční plicní nemoc (CHOPN). Druhou nejčastější příčinou dispenzarizace na odděleních TRN v kraji bylo astma bronchiale.

Ambulantní pracoviště TRN evidovala přes 1 700 osob se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou nebo jinou mykobakteriózou. Dále byly sledovány osoby se zvýšeným rizikem onemocnění plicní rakovinou, tzn. kuřáci s vysokým konzumem cigaret, osoby s dysplastickými buňkami ve sputu a osoby s profesionální expozicí kancerogenů, ovšem srovnání mezi okresy je pouze orientační, protože některá zařízení jejich počty nevykazují.

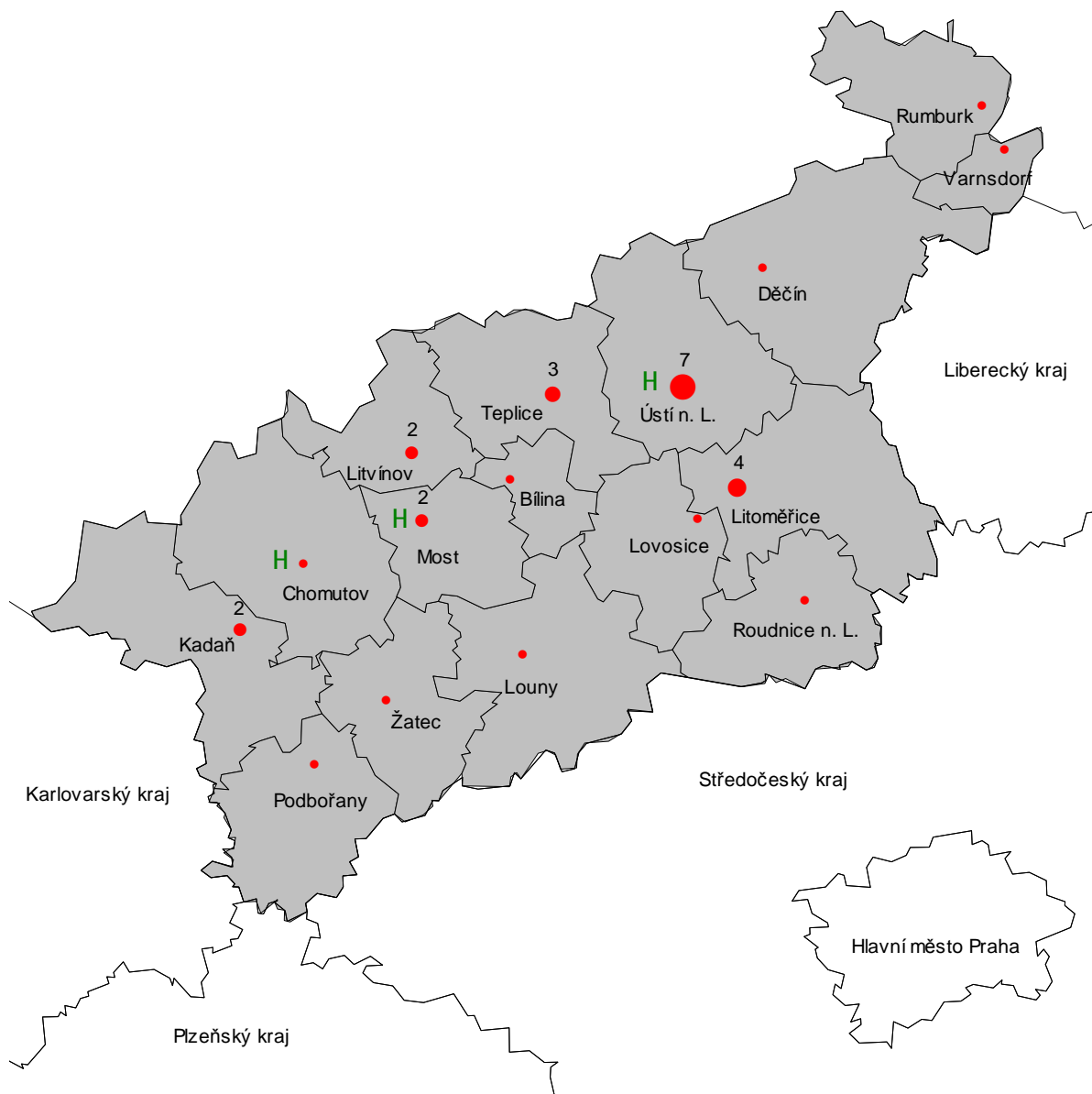
Lůžková péče v oboru TRN byla pacientům k dispozici na 3 nemocničních odděleních se 158 lůžky, léčebnami kraj nedisponuje. Na odděleních pracovalo k 31. 12. 2006 celkem 10,86 lékařů a 44,70 ZPBD, z toho 40,70 u lůžka nemocného. Hospitalizováno bylo celkem 3 307 pacientů. Průměrná ošetrovací doba v nemocnicích kraje činila 10,2 dne (ČR 10,7) a využití lůžek 212,9 dne (ČR 255,3).

Zpracovala: Jana Salaková
ÚZIS ČR, Ústecký krajský odbor
Pařížská 227/20
400 01 Ústí nad Labem
tel.: 475 237 454
salakova@uzis.cz
www.uzis.cz

Značky v tabulkách

- Ležatá čárka (-)** v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů

Sít' zdravotnických zařízení poskytujících péči v oboru TRN dle obcí s rozšířenou působností (ORP)

Pozn.: Na mapě je znázorněna síť obcí, ve kterých se nacházela zdravotnická zařízení včetně detašovaných pracovišť. Počet míst poskytovatelů zdravotnické péče je vyšší než v tabulce 1, protože v tabulce jsou zahrnuty právní subjekty bez detašovaných pracovišť.

- - pozice značky zobrazuje sídlo ambulantních zařízení
- 7 - počet ambulantních zařízení v daném místě, údaj je zobrazen v případě hodnoty > 1
- H - lůžková péče

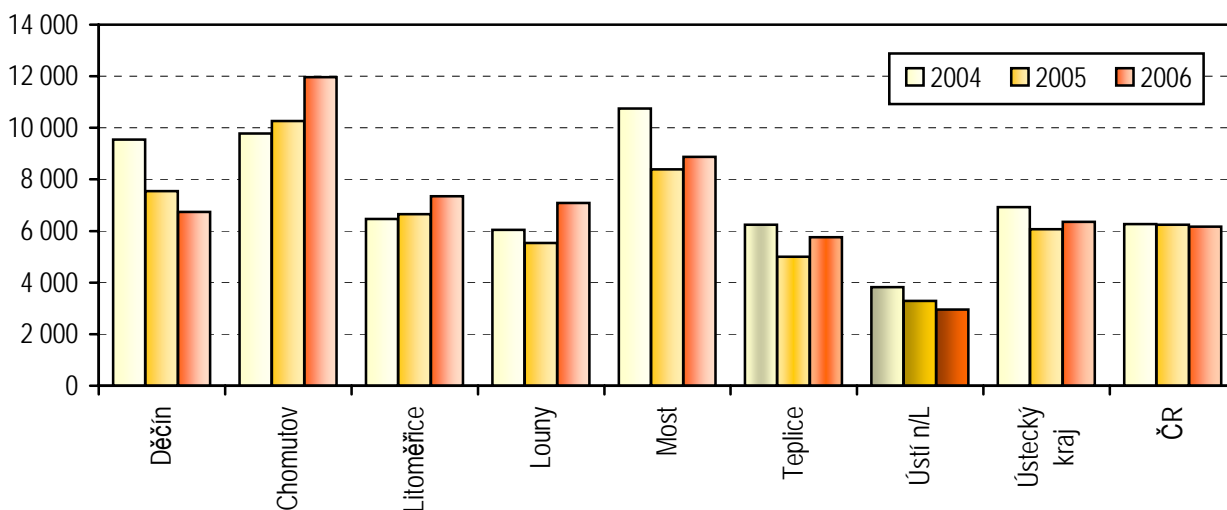
Personální zajištění a počet ošetření - vyšetření v ambulantní péči dle druhu zdravotnických zařízení a dle území

	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾			Počet ošetření - vyšetření			
		lékařů	skladba lékařů v %	ZPBD ²⁾	celkem	z toho očkování BCG	struktura ošetření v %	na 1 lékaře
dle poskytovatele péče								
Ambulantní část lůžkových ZZ	9	9,04	32,24	21,25	55 336	1 455	31,08	6 121,2
Samostatné ordinace lékařů specialistů	17	17,85	63,66	24,15	111 123	4 323	62,42	6 225,4
Ostatní ambulantní ZZ	3	1,15	4,10	3,18	11 567	421	6,50	10 058,3
Ústecký kraj	29	28,04	100,00	48,58	178 026	6 199	100,00	6 349,0
dle území (okresu)								
Děčín	3	4,00	14,27	5,75	26 963	961	15,15	6 740,8
Chomutov	3	1,89	6,74	4,00	22 613	900	12,70	11 964,6
Litoměřice	6	5,05	18,01	10,43	37 129	935	20,86	7 352,3
Louny	4	2,40	8,56	4,60	17 021	736	9,56	7 092,1
Most	4	2,80	9,99	5,30	24 859	804	13,96	8 878,2
Teplice	3	5,10	18,19	5,10	29 356	1 302	16,49	5 756,1
Ústí nad Labem	6	6,80	24,25	13,40	20 085	561	11,28	2 953,7
Ústecký kraj	29	28,04	100,00	48,58	178 026	6 199	100,00	6 349,0
Česká republika	308	334,08	x	636,62	2 058 918	103 635	x	6 162,9

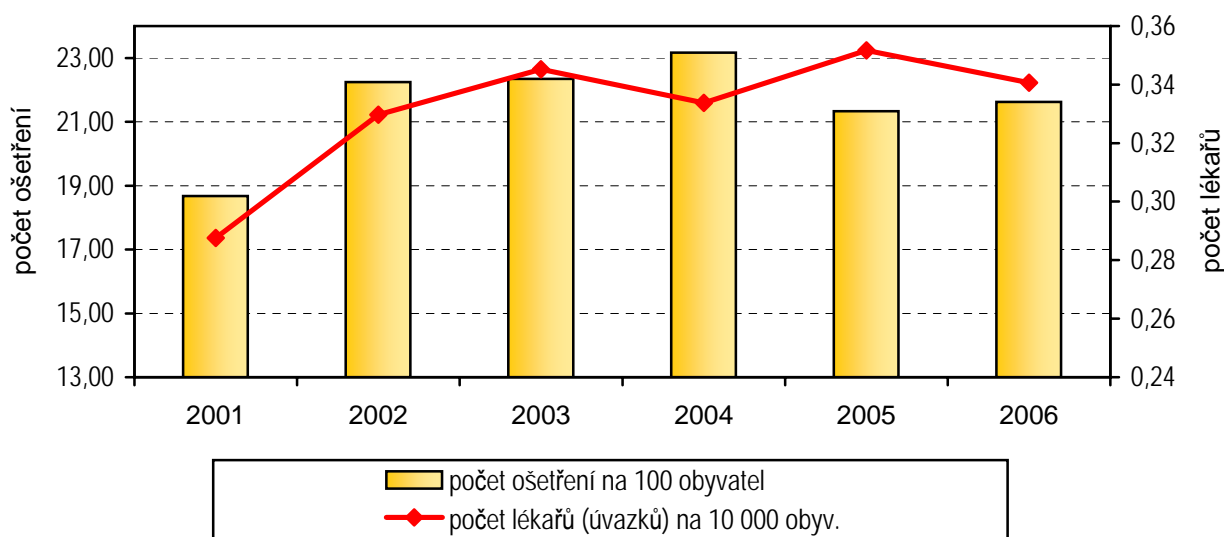
¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních § 5 - § 21

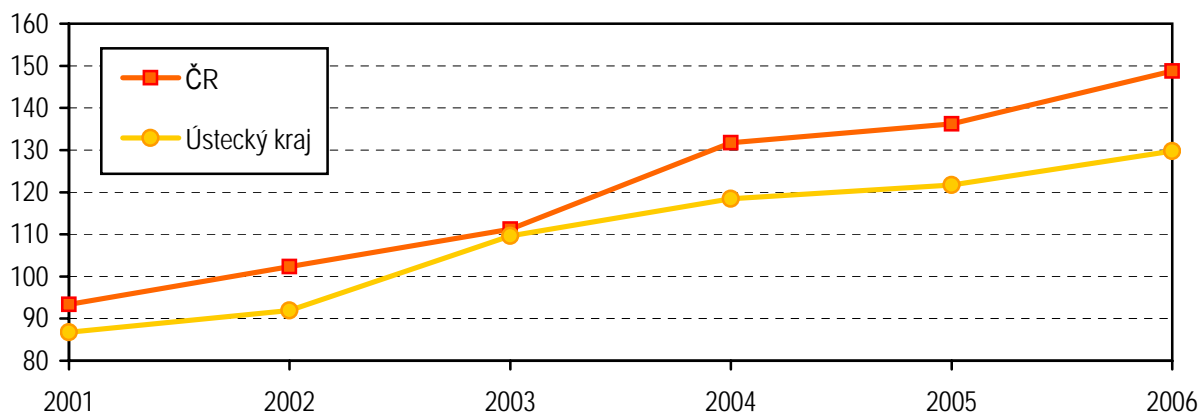
**Počet ošetření - vyšetření na lékaře
v letech 2004 - 2006**

**Počet ošetření a počet lékařů v oboru TBC a respiračních
nemocí v letech 2001 - 2006**

**Počet dispenzarizovaných pacientů
pro astma bronchiale na pracovištích TRN
na 10 000 obyvatel v letech 2001 - 2006**

Osoby dispenzarizované pro netuberkulózní onemocnění

Onemocnění (diagnóza MKN-10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	kraj						ČR na 10 tis. obyvatel
	celkem	z toho				na 10 tis. obyvatel	
		ženy	děti (0-19 let)	nově přijati ¹⁾ muži	nově přijaté ¹⁾ ženy		
Zhoubné novotvary DÚ ověřené cytologicky nebo histologicky (C33, C34.0-9, C39.9)	1 260	360	-	260	104	15,30	17,48
Neověřené zhoubné novotvary DÚ	205	74	-	56	28	2,49	1,67
Nezhoubné novotvary DÚ (D14.2-4, D19.0)	373	181	1	21	24	4,53	4,22
Zánětlivá onemocnění plic (J12-J18, J85.0-2)	4 158	1 981	232	572	618	50,51	42,55
CHOPN (chronická bronchitis, emfyzém) (J41.0-8, J42, J43.0-9, J44.0-9)	25 821	10 367	70	1 602	1 564	313,64	244,00
stadium 0 - rizikové	9 768	2 698	61	648	625	118,65	51,01
stadium 1 - lehké	5 267	2 663	5	501	520	63,98	58,51
stadium 2 - střední	6 141	2 888	3	252	270	74,59	76,26
stadium 3 - těžké	3 401	1 553	1	150	107	41,31	43,06
stadium 4 - velmi těžké	1 244	565	-	51	42	15,11	15,16
Astma bronchiale (J45.1-9, J46)	10 684	6 508	587	498	733	129,78	148,43
stupeň 1 - intermitentní	2 546	1 585	161	149	264	30,93	37,12
stupeň 2 - lehké perzistující	4 475	2 747	315	211	291	54,36	52,57
stupeň 3 - středně těžké perzistující	2 801	1 671	93	105	132	34,02	46,17
stupeň 4 - těžké perzistující	862	505	18	33	46	10,47	12,58
Bronchiektázie (J47)	260	121	5	14	9	3,16	4,85
Sarkoidóza (D86.0,2)	356	221	-	14	11	4,32	8,27
Pneumokoniózy (J60-J66)	441	83	-	6	1	5,36	13,41
Difuzní plicní fibrózy a alergická alveolitis (J67.0-9, J84.0-9)	267	144	-	12	15	3,24	6,61
Nenádor.onemocnění pohrudnice (J86-J94)	469	153	2	57	35	5,70	8,23
Nemoci plicního oběhu a následky oběhových změn (I26-I28)	276	127	-	29	18	3,35	7,05
Jiná netuberkulózní onemocnění DÚ se závažným průběhem (J68-J80, J96.0-9, J98.0,4,6-9)	1 795	814	5	170	138	21,80	20,27
Celkem	46 365	21 134	902	3 311	3 298	563,18	527,05

¹⁾ Nově zjištěná onemocnění (poprvé v životě pacienta)

Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou a plicní rakovinou dle území

Území, okres	Osoby se zvýšeným rizikem onemocnění tuberkulózou				Osoby s vyšším rizikem onemocnění plicní rakovinou
	skupina R1 ¹⁾		skupina R2 ²⁾		
	celkem	z toho děti (0-19 let)	celkem	z toho děti (0-19 let)	
Děčín	388	3	69	6	5 059
Chomutov	20	-	688	48	4 793
Litoměřice	410	-	771	17	1 379
Louny	342	-	859	23	2 649
Most	153	-	991	92	3 995
Teplice	244	4	1 687	252	2 013
Ústí nad Labem	172	-	106	12	933
Ústecký kraj	1 729	7	5 171	450	20 821
ČR	34 268	212	29 146	2 652	141 307

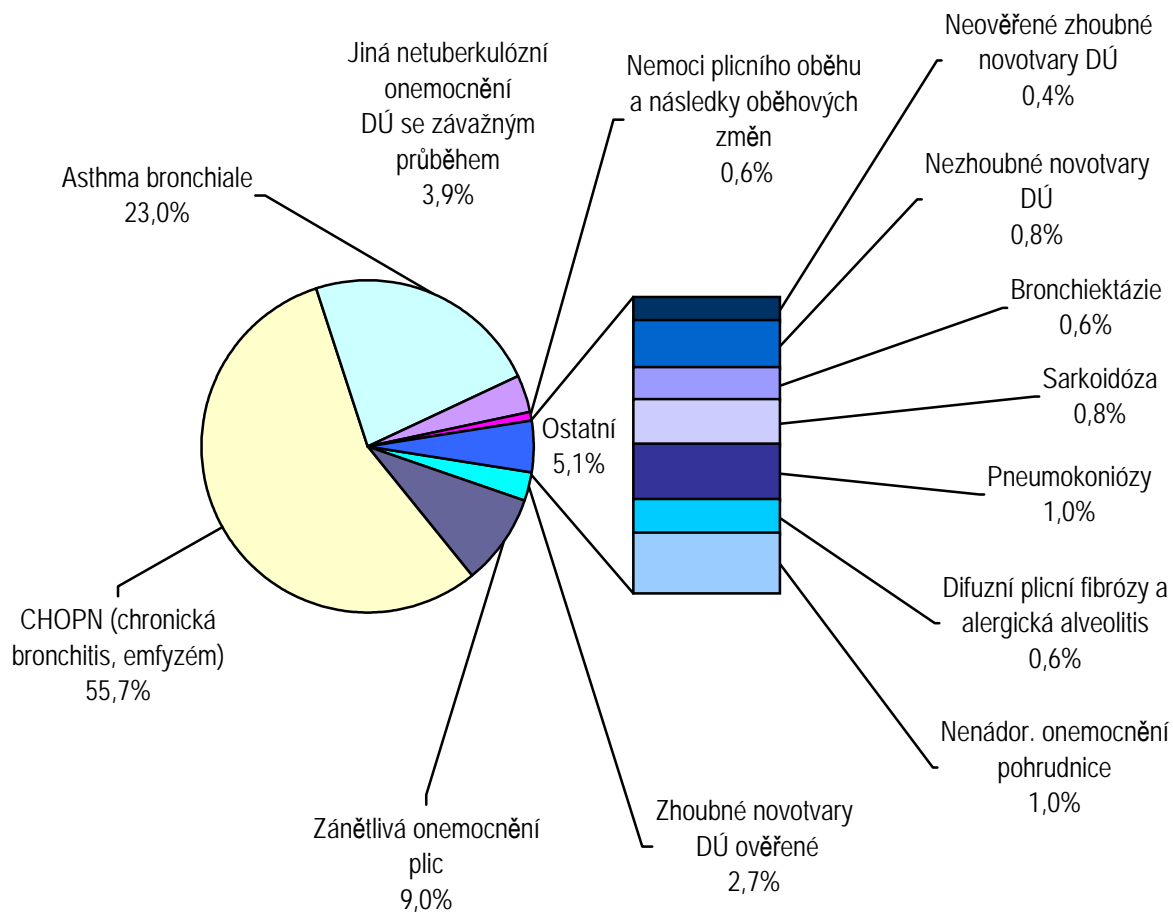
¹⁾ Skupina R1 - do této skupiny přearazují osoby ze skupiny P II (resp. přearazené z P I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriízu dýchacího ústrojí), nebo M II (resp. přearazené z M I tj. osoby léčené pro tuberkulózu nebo mykobakteriízu mimo dýchacího ústrojí) jestliže:

- a) mají závažné přidružené nemoci,
- b) mají závažné přidružené podmínky,
- c) mají rozsáhlé zbytkové změny po léčení tuberkulózy nebo jiné mykobakteriízy.

²⁾ Skupina R2 - do této skupiny se arazují osoby v kontaktu s bakteriologicky ověřenou tuberkulózu nebo jinou mykobakteriízou

³⁾ Osoby s dysplastickými buňkami ve sputu, osoby s profesionální expozicí kancerogenů a kuřáci s vysokým konzumem cigaret

Struktura dispenzarizovaných pacientů pro vybrané diagnózy

Využívání lůžkového fondu plicních oddělení nemocnic a zatížení zdravotnických pracovníků

Ukazatel	Nemocnice	
	kraj	ČR
Počet oddělení	3	43
Počet pracovníků ¹⁾		
lékaři	10,86	188,54
ZPBD ²⁾ celkem	44,70	587,81
sestry ²⁾ u lůžka	40,70	548,06
ZPOD ²⁾	18,00	177,92
Průměrný počet lůžek	158,00	1 608,56
Průměrný denní stav obsazených lůžek		
celkem	92,2	1 124,9
na 1 lékaře	8,5	6,0
na 1 sestru ²⁾ u lůžka	2,3	2,1
Počet lékařů na 100 lůžek	6,87	11,96
Počet ZPBD ²⁾ na 100 lůžek	28,29	37,30
Počet hospitalizovaných	3 307	38 392
Nemocniční letalita	98,2	80,4
Využití lůžek ve dnech	212,9	255,3
Průměrná ošetrovací doba	10,2	10,7
Prostoj lůžek ³⁾	1,4	2,9

¹⁾ Součet úvazků

²⁾ Zdravotničtí pracovníci dle zákona č. 96/2004 Sb.:

ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (§ 5 - § 21)

sestra - všeobecné sestry a porodní asistentky (§ 5 - § 6)

ZPOD - zdravotničtí pracovníci nelékaři pod odborným dohledem nebo přímým vedením (§ 29 - § 42)

³⁾ Ve dnech na 1 hospitalizovaného z lůžek schopných provozu

Seznam nemocnic s plicním oddělením v kraji:

Masarykova nemocnice Ústí n/L

Nemocnice Chomutov

Nemocnice Most